

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Kerezsi László ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe.) felperesnek - a Dr. Provaznik Géza ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetés iránt indult perében a Fejér Megyei Bíróság 2008. október 2. napján kelt 14.G.40.011/2008/15. számú ítéletével szemben, az alperes által 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen a felperesnek 160.000 (azaz százhatvanezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.158.328 Ft-ot, ezen összeg után 2007. március 5. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot; 399.498 Ft ügyvédi munkadíjat; és 370.000 Ft eljárási költséget perköltség címén.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2006. november 21-én a felperes árajánlatot küldött az alperesnek hegesztőkészülékek és fúrósablonok tervezésére és kivitelezésére. 2006. november 24-én az alperes megrendelését megerősítette, részben a felperes által megküldöttektől eltérő feltétellel. A felperes erre vonatkozóan észrevételt nem tett, a gyártást megkezdte. A két ajánlat egybevetésével az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Ptk.389.§-a szerint minősülő vállalkozási szerződés azokban a kérdésekben, ahol a felperes által megküldött árajánlat és az alperesi megrendelés egymástól eltért, az alperesi megrendelésben foglalt tartalommal jött létre, mert az alperes 2006. november 24-ei megrendelésére a felperes nem tett észrevételt. Azokban a kérdésekben, ahol az

árajánlat és a megrendelés nem tér el, a két iratban foglalt tartalommal jött létre a szerződés.

Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy 2006. december 6. napján az alperes változtatást hajtott végre a 3D-s modellben, illetve 2006. december 8. helyett december 18-án adta át a felperes részére a készülékek kipróbálásához, beméréséhez, beállításához szükséges három garnitúra alkatrészt. Mindez kihatott a felperes teljesítésére. 2007. január 5. napján az alperes kérte az akkor még nem 100%-os mértékben elkészült készülékek leszállítását. 2007. február 7. napján az alperes egyes készülékeken átalakítást kért. Az alperes kérésére leszállított készülékeken ezt követően a felperes javításokat eszközölt, azon a hátralévő munkákat befejezte. Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában hangsúlyozta, hogy a Pp. 164.§ (1) bekezdése értelmében az alperesnek kellett volna bizonyítani a) hogy a szerződésben kikötött vállalkozói díj feltűnően aránytalan a felperes szolgáltatásához képest és azt is, hogy az alperes teljesítése hibás volt. Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy a 8. és a 10. számú végzésével felhívta az alperest arra, hogy a szolgáltatás és ellenszolgáltatás feltűnő aránytalansága és a hibás teljesítés körében ajánljon fel bizonyítást. Az alperes bizonyítékként költségtáblázatot, vasműárakról készített kimutatást és számlákat csatolt. Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy ezek az iratok az alperesi ellenkérelem alátámasztására nem alkalmasak. A szolgáltatás és ellenszolgáltatás feltűnő aránytalansága körében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek az árajánlat és a megrendelés tartalmából kitűnően a készülékek tervezésének és gyártásának ellenértékét együttesen 38.200 euró + áfa-ban határozták meg. Az alperesnek a szerződés részleges érvénytelenségére történő hivatkozása abban az esetben lehetett volna alapos, ha a perben azt bizonyítja, hogy a szerződésben kikötött vállalkozói díj mértéke feltűnően értékaránytalan a felperes által vállalt teljes tevékenységhez és a vállalkozási szerződésben meghatározott teljes vállalkozói díj mértékéhez képest. A felek között nem jöttek létre külön szerződések a tervezés vagy a gyártás vonatkozásában, így alaptalan az alperes azon hivatkozása, mely szerint az anyagköltséget ki lehetne emelni a szerződésben meghatározott vállalkozói díj összegéből, és az anyagköltség megalapozottságára vonatkozóan külön bizonyítást lehetne lefolytatni. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy tájékoztatta az alperest a bizonyítási eszközökről, illetőleg arról is, hogy mi a jogkövetkezménye annak, ha az alperes a bizonyítási kötelezettségének nem tesz eleget a bíróság által meghatározott határidő alatt. Az alperes nem bizonyította azt sem, hogy a hibás teljesítés megvalósult-e, s ha igen, az összecszerűségében milyen igényt tesz megalapozottá az alperes részére. Az alperes nyilatkozatait az alperes által készített kimutatások, egyéb iratok és a tanúk vallomásai kétséget kizáró módon nem támasztják alá. E szempontok figyelembe vételével az elsőfokú bíróság a Ptk. 389.§ alapján kötelezte az alperest a vállalkozói díjhátralék megfizetésére. Az elsőfokú bíróság a Ptk.301.§ (1) bekezdése alapján határozott a késedelmi kamat viseléséről. A perköltség viseléséről pedig a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján döntött.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Indítványt tett az elsőfokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezésére is. Az alperes arra hivatkozott, hogy az ítélet megalapozatlan, törvénysértő, a tényállás hibás, hiányos, iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmaz, nem felel meg a bizonyítási anyagnak. Az alperes hangsúlyozta, hogy a felperessel nem összegű vállalkozói díjat kötöttek ki. Fenntartotta a szolgáltatás és ellenszolgáltatás feltűnő aránytalanságával és a hibás teljesítéssel kapcsolatos kifogásait. Az alperes megítélése szerint nyilatkozatait elszámolási összesítővel igazolta, és bizonyította azt is, hogy a felperes késedelmesen, hibásan teljesített. Az alperes előadta, hogy a felperes 2007. január 5. helyett 2007. március 9. napján teljesített, így a felperesi késedelem ideje három hónap. Az alperes utalt arra is, hogy megrendelője felé sürgősen kellett teljesítenie, aki redukált árat fizetett az alperes részére. Az alperes indítványt tett arra, hogy a másodfokú bíróság a megismételt eljárásból az elsőfokú bíróságot zárja ki. Kérelmét azzal indokolta, hogy az aki nem látja, vagy nem akarja látni a valós tényeket, attól nem várható az ügy tárgyilagos megítélése.

A felperes ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A felperes hangsúlyozta, hogy komplett készülékek tervezésére és gyártására, egyedi termékek készítésére vonatkozott a megállapodás, és összegű vállalkozói díjat kötöttek ki. Utalt a perben kihallgatott tanúk vallomására is.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (3) bekezdése értelmében kizárólag a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül. A másodfokú bíróság emiatt nem érintette a tőke összegére, a pénznemre, a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontjára, a késedelmi kamat mértékére, és a perköltség összegére vonatkozó rendelkezéseket.

A másodfokú bíróság az alperes által az elsőfokú bírósággal szemben előterjesztett elfogultsági kifogása kapcsán megállapította, hogy a kérelem alaptalan. Az elsőfokú bíróság által előterjesztett iratok tartalmából nem tűnik ki olyan körülmény, amely arra utalna, hogy az elsőfokú bíróságtól tárgyilagos döntés meghozatala ne lett volna várható [Pp. 13.§ (1) bekezdés e) pontja].

Önmagában az, hogy a fél nem ért egyet a bíróság döntésével, a bizonyíték értékelési tevékenységével, a tényállás megállapításával, nem elegendő annak alátámasztására, hogy a bíróság elfogult lett volna.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását kiegészíti, illetve módosítja azzal, hogy a felek által kikötött vállalkozói díj összege 36.290 euró + áfa, összesen 43.548 euró. Az alperes kifizetett a felperes részére bruttó 17.419 eurót, így a hátralékos vállalkozói díj összege 26.128,8 euró. A felperes 2007. március 9.

napján teljesítette a vállalkozási szerződést. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapszik. Az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le és helyes érdemi döntést hozott.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá.

A Ptk.213.§ (2) bekezdése szerint az ajánlattól eltérő tartamú elfogadást új ajánlatnak kell tekinteni. Az alperes megrendelése eltért a felperes ajánlatától a vállalkozói díj összegére vonatkozóan. Az alperes megrendelésében a vállalkozói díj 36.290 euró + áfa, ami fixösszegű vállalkozói díj. A felperes ráutaló magatartással elfogadta az alperes ajánlatát, tehát a Ptk. 205.§ (1) bekezdése és a Ptk. 216.§ (1) bekezdése értelmében a Ptk. 389.§ szerint minősülő vállalkozási szerződés az alperes ajánlata szerinti tartalommal jött létre. Ebből következik az is, hogy a felperes ajánlatában foglalt vállalkozói díj elemekre bontása a vállalkozói díj meghatározása körében nem irányadó.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a Pp. 164.§ (1) bekezdése értelmében az alperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között feltűnő értékaránytalanság van, illetve a felperes hibásan teljesített, tehát a hiba ténye a teljesítéskor fennállt. Az elsőfokú bíróság a 8. és 10. sorszámú végzésével felhívta az alperest arra vonatkozóan, hogy e körben bizonyítási kötelezettség terheli. Határidő megjelölésével felhívta az alperest bizonyítékainak előterjesztésére, bizonyítási indítványainak megtételére, s figyelmeztette az alperest a felhívás elmulasztásának jogkövetkezményeire is.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3.§ (3) bekezdése és a Pp. 141.§ (2) bekezdésében foglalt kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. A Pp. 141.§ (2) bekezdése értelmében az alperes köteles lett volna a bíróság felhívásainak megfelelően bizonyítékait előterjeszteni, bizonyítási indítványait megtenni.

Az alperes által a 9. beadvány mellékleteként csatolt kimutatások és számlák nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás között feltűnő értékaránytalanság van, tekintettel arra, hogy a kimutatásokból és számlákból nem állapítható meg az, hogy az ott feltüntetett anyagok szükségesek voltak-e a felperes szolgáltatásához, illetve, hogy az okiratokban foglalt anyagmennyiség szükséges volt-e a felperes teljesítéséhez.

A Ptk.201.§ (2) bekezdésében foglalt feltételeknek a szerződésben kikötött szolgáltatás és ellenszolgáltatás egészére kell fennállniuk. A szolgáltatás egyes részeinek, ha azok a szerződésben elkülönülten szerepelnek, akár időben vagy térben, és az egyes szolgáltatások díjai külön is szerepelnek, önálló alapot nem teremtenek a Ptk. 201.§ (2) bekezdése szerint a szolgáltatás és ellenszolgáltatás feltűnő értékaránytalanságának a megállapítására. A felperes helyesen hivatkozott a BH.1990. évi 222. jogesetben kifejtett álláspontra.

Az alperes által csatolt okiratok és a perben kihallgatott tanúk vallomása nem elegendő annak bizonyítására, hogy a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között feltűnő értékaránytalanság állna fenn. A perben az alperest terhelte volna annak bizonyítása is, hogy a felperes hibásan teljesített, a felperes a hiba kijavítását megfelelő határidőre nem vállalta, illetve nem végezte el, továbbá, hogy a hiba kijavításával milyen összegű kijavítási költsége merült fel [Ptk.305.§ (1) bekezdése, Ptk. 306.§ (3) bekezdés].

A rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáró módon nem állapítható meg, hogy a felperes teljesítésekor az egyes készülékek hibásak lettek volna. Az alperes is akként nyilatkozott, hogy a hibák kijavítására a felperest nem hívta fel, az alperes által csatolt okiratok és a perben kihallgatott tanúk vallomása alapján pedig az sem állapítható meg, hogy az alperes által megjelölt kijavítási költségek a hiba kiküszöböléséhez mennyiben voltak szükségesek.

Mind a szolgáltatás és ellenszolgáltatás feltűnő értékaránytalansága, mint a hibás teljesítés körében a tényállás megállapításához igazságügyi szakértő kirendelésére lett volna szükség, az alperes azonban erre irányuló indítványt nem terjesztett elő az eljárásban, a bíróság felhívása ellenére sem.

A periratok alapján megállapítható, hogy a felperes késedelmesen teljesített (Ptk. 298.§ a) pont). Ugyanakkor az alperes, mint jogosult késedelme (Ptk. 302.§ b) pont) is megállapítható, ami kizárja a kötelezett egyidejű késedelmét. (Ptk.303.§ (3) bekezdés. Az alperes azonban késedelemmel okozott kár megtérítésére irányuló kérelmet (beszámítási kifogást, viszontkeresetet) nem terjesztett elő, csupán hivatkozott a felperesnek, mint kötelezettnek a késedelmére. A késedelemmel okozott kár tekintetében azonban az alperes nem tett nyilatkozatot, nem terjesztett elő bizonyítási indítványt sem. A Pp. 215.§-ből következik, hogy az elsőfokú bíróság a késedelemmel okozott kárra vonatkozó döntést nem hozhatott. E körülményekre figyelemmel szükségtelen annak vizsgálata is, hogy a jogosult meddig volt késedelemben, s mely időponttól lehet megállapítani a kötelezett késedelmét.

A másodfokú bíróság a fentiekre is figyelemmel helyes indokainál fogva hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése és 254.§ (3) bekezdése értelmében. A másodfokú eljárás költségeinek viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp. 78.§ (1) bekezdésén alapszik. A másodfokú bíróság a felperes által előlegezett ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontjára és (5) bekezdésére figyelemmel határozta meg, amely tartalmazza az ügyvédi munkadíj után felszámítandó általános forgalmi adót is.

Budapest, 2009. február 4.

. Kovács László s.k.

a tanács elnöke

Dr. Pestovics Ilona s.k.
előadó bíró

Ráczné dr. Gohér Angyalka s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő